

Výroba herbáře

- herbář může obsahovat běžné, rostliny nebo se zaměřovat na určitou skupinu rostlin - plevele, píce, obilniny, rostliny rumištní, poloparazitické a parazitické, medonosné, listnaté, stromy a keře, jehličnany, ...

- **herbář systematický** - obsahuje široké spektrum druhů reprezentujících jednotlivé oddíly systému rostlin

- **herbář ekologický** = například herbář jarní květeny, slanobytných rostlin, vápnomilných rostlin, rašeliništních rostlin, klíčících rostlin ...

- **nesbíráme** chráněné a částečně chráněné rostliny !

- rostliny při sběru ukládáme do mikroténového sáčku, do poznámkového sešitu poznačíme datum a místo nálezu

- sbíráme celé nadzemní části rostliny, pokud se nevejdou na formát, můžeme je skládat do tvaru V,N,W (trávy) nebo vybrat z rostliny horní část s květy (pokud možno i s plody) a přiložit list ze spodní části stonku

- u dvoudomých rostlin sbíráme exempláře samčí i samičí, u jednodomých části rostlin s oběma druhy květů

- kapradiny sbíráme i s výtrusnicemi, 1 list obrátíme rubem vzhůru, aby bylo výtrusnice vidět

- rostliny určujeme ještě před lisováním podle botanického klíče nebo atlasu – viz seznam doporučené literatury

- pro pozorování některých morfologických detailů používáme lupu

- k vlastní preparaci používáme nůžky, pinzetu, špejli

- upravíme části rostliny tak, aby se co nejméně překrývaly

- dbáme, aby některý list byl obrácen rubem vzhůru, aby bylo možno porovnat obě strany listů

- z tlustých dužnatých částí odřízneme zadní polovinu, aby se ztenčily

- větvičky listnáčů (pokud to formát papíru umožní) lisujeme s tolika listy, aby bylo patrné, zda jsou uspořádány vstřícně nebo střídavě

- lisujeme mezi dvěma lepenkami, rostliny prokládáme savými papíry nebo novinami, vše pak zatěžkáme závažím (knihami) 5 -10 kg

- rychlé sušení zachovává přirozenou barvu rostlin, proto často vyměňujeme zvlhlé noviny

- vylisované rostliny lepíme na archy A4 buď proužky (bankovní) lepící pásky nebo lepidlem Herkules (POZOR! Nedostatečně vysušené rostliny zplesniví!)

- každou položku opatříme v pravém dolním rohu jmenovkou v podobě rámečku

- uvádíme trinomickou nomenklaturu

- příklad herbářové jmenovky

Položka č. 37	Květena ČR
Název rostliny: <i>Violka trojbarevná</i> Latinský název: <i>Viola tricolor L.</i> Č e l e ě: <i>Violkovité (Violaceae)</i>	
Naleziště: <i>Severní Morava, Michálkovice</i> Stanoviště: <i>okraj polní cesty</i>	
Datum sběru: 23.6.2016 Sbíral a určoval: <i>Jan Veselý</i>	

- herbář doplníme seznamem všech rostlin roztríděných podle čeledí a seznamem literatury použité k determinaci!

*****

Jedenkrát za studium může student předložit vlastní herbář, obsahující alespoň 40 určených herbářových položek, vyučujícímu biologie a získat tak podle počtu vyhovujících rostlin známku navíc s váhou 10.

Seznam literatury k určování rostlin:

A) určovací klíče

1. Faustus, Polívka: Botanický klíč, SPN, Praha 1975
2. Hejný, Slavík: Květena České republiky, ACADEMIA, Praha
3. Dostál: Nová květena ČSSR, ACADEMIA, Praha 1989

B) atlasy

1. Deyl: Naše květiny I, II, ALBATROS, Praha 1973
2. Aichele: Co tu kvete, IKAR, Praha 1996
3. Kremer: Stromy (Průvodce přírodou) IKAR, Praha 1995
4. Bollinger a kol.: Keře (Průvodce přírodou), IKAR, Praha 1998
5. Grau a kol.: Trávy (Průvodce přírodou), IKAR, Praha 1998